METSÄTALOUS

Kaavoitus rasittaa metsätaloutta

Kaavoitukseen tarvitaan metsän elinkaaren ja metsätalouden ymmärtämistä.

Metsää ei voi museoida. Se muuttuu joka vuosi, sanoo Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton MTK:n metsäasiantuntija **Heikki Rahko**.

”Metsän kehitys pitää ottaa paremmin huomioon kaavoituksessa”, Rahko vaatii.

Samaa mieltä on myös MTK:n ympäristöasiantuntija **Markus Nissinen.**

”Kaava-ammattilaisten metsäasiantuntemus vaatii parantamista. Kaavamerkintöjen vaikutusta metsätalouteen ei muisteta ottaa tarpeeksi huomioon.”

Luontoympäristökeskuksen johtaja **Petri Ahlroth** peräänkuuluttaa elinkaariajattelua kaavoituksessa. ”Sukkessio eli lajiston vähittäinen, luontainen muuttuminen jää kaavoituksessa usein huomioimatta.”

Yhdyskuntasuunnittelussa pyritään usein ympäristöihin, joihin kohdistuu mahdollisimman vähän hoitotoimenpiteitä.

”Kuitenkin esimerkiksi uhanalaiset paahderinne- ja harjuelinympäristöt vaativat puuston harventamista ja ravinteiden viemistä pois alueelta”, korostaa Alhroth.

”Suomen kaikki elinympäristöt ovat rehevöitymässä liikenteen tuottamien typen oksidien sataessa maisemaan. Karut paikat muuttuvat ja niille ominaiset lajit häviävät. Suurin osa Suomen harjumetsistä on huonosti voivaa ja kasvaa umpeen. Sammalten lisääntyessä pohjakerros umpeutuu ja muut lajit tukahtuvat.”

Kulotus auttaa pohjakerroksen kasveja, mutta myös muu maanpinnan rikkoutuminen voi suosia paahdelajeja.

Käytännöt vaihtelevat kunnittain

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen maisematyölupa vaaditaan kunnan asemakaava-alueella ja yleiskaava-alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään.

Erityisiä alueita ovat myös rannat, jotka jätetään helposti kokonaan käsittelemättä. Tämä johtaa näkymien umpeutumiseen.

Luonnonvarakeskus Luken selvityksen mukaan yleiskaava-alueiden kattavuudessa on suurta vaihtelua kuntien välillä ja kaavoittajien ja maisematyölupien käsittelijöiden osaaminen metsäasioissa vaihtelee. Sama kaavamerkintä voi tarkoittaa eri kaavoissa eri asiaa ja eri merkintä eri kaavoissa samaa asiaa.

Merkintöjen ja määräysten soveltaminen ja tulkinta voivat vaihdella kuntakohtaisesti. Välillä maisematyölupa vaaditaan, välillä ei. Lupakäytännöt voivat vaihdella jopa kuntien sisällä, kerrotaan selvityksessä.

Kokeneet päätöksentekijät jouduttavat prosessia. Metsälaki tarjoaa monia mahdollisuuksia metsän käsittelyyn, ja siitä pitäisi pyrkiä sopimaan metsänomistajan kanssa yhteistyössä.

Harvennukset ilman lupaa

Myös se, tarvitaanko maisematyölupaa vain päätehakkuita vai myös harvennuksia ja taimikonhoitoa varten, riippuu kunnasta.

Esimerkiksi Kuusamo on tehnyt linjauksen, jonka mukaan lupaa ei tarvitse hakea harvennuksia varten sillä harvennuksen aiheuttama maisemanmuutos katsotaan vähäiseksi. Kuusamossa myös alle hehtaarin päätehakkuun onnistuvat ilman lupaa.

Soittokierros MTK:n alueellisille metsätoimihenkilöille osoittaa, että luvan vaatiminen harvennuksiin on enemmän poikkeus kuin sääntö. Hoitamattomista nuorista metsistä tulee usein virkistyskäyttöön sopimattomia.

”Nuoret metsät riukuuntuvat ja pusikoituvat ja talvella tykky tekee tuhojaan. Kilpailu ravinteista ja valosta on kova: sieniä tai marjoja on huonokuntoisista nuorista metsistä ja taimikoista turha etsiä”, kertoo Maisema- ja virkistysarvokauppa metsänkäyttömuotojen yhteensovittamisessa -hankkeen vastaava **Merja Vierelä** Kittilän metsänhoitoyhdistyksestä.

”Myös liikkuminen on vaikeampaa kuin hoidetussa metsässä eivätkä maisemat päätä huimaa.”

Maisematyöluvan käsittelyajat ja maksut vaihtelevat hyvin voimakkaasti. Hinta vaihtelee 50 eurosta 1000 euroon. Kielteisestä päätöksestä voi joutua maksamaan yhtä paljon.

”Tämä on kohtuutonta ajatellen esimerkiksi välttämättömien taimikonhoidon, sähkölinjojen alusten sekä ensiharvennusten osalta, joista ei muutoinkaan maanomistajalle synny tuloja, vaan pelkästään kustannuksia. Vaikka tuloja syntyisikin, eivät tällaiset maisematyölupakohteet ole kovinkaan haluttuja puunostajan tai hakkuuyrittäjän näkökulmasta”, Vierelä korostaa.

TERHI PAPE-MUSTONEN

KARI SALONEN

Harvennus avaa maisemaa ja houkuttelee virkistyskäyttöön. Yleensä sekametsät muuttuvat Suomessa luontaisesti kuusikoiksi, jos niitä ei hoideta.

MAISEMATYÖLUPA

Lupa tarpeen maisemaa muuttavissa töissä

Maisemaa muuttavaa puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa asemakaava-alueella ja yleiskaava-alueella, jos siinä niin määrätään, sekä alueella, jolle rakennuskielto on kaavan laatimiseksi määrätty.

Rantametsissä tulisi käyttää tavallista pitempiä puuston kasvatusaikoja. Saaristo ja rantametsien käsittelyssä ja puunkorjuussa on keskeistä vesistön kuormituksen ja maisemahaittojen minimointi. Rantaan ravinnekuormitusta sitova suojavyöhyke, jossa maanpintaa ei rikota.

Maisematyöluvan myöntää kunnan rakennusvalvontaviranomainen tai muu viranomainen, jolle se on siirretty.

Maisematyölupaa ei tarvita vaikutukseltaan vähäisiin töihin ja se on myönnettävä, jos toimenpiteet eivät vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen taikka turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Turmeltuminen edellyttää melko totaalista maiseman menettämistä.

Jos lupa puiden kaatoon evätään edellä mainituilla alueilla eikä maanomistaja voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää maataan, on hänellä oikeus saada kunnalta tai valtiolta korvaus vahingosta.

METSÄN ELINKAARI

Kilpailua valosta

Metsän sukkessio tarkoittaa kasvupaikalla tapahtuvaa lajiston vähittäistä muuttumista.

Tuoreilla kankailla luontainen kehitys häiriön, esimerkiksi hakkuun tai metsäpalon, jälkeen alkaa lehtipuiden kuten koivun ja pihlajan yleistyessä.

Kuusen taimet viihtyvät lehtipuiden varjossa ja voittavat ne lopulta kasvussa.

Kun kuusikon latvus sulkeutuu, metsän pohjalle tihkuu hyvin vähän valoa ja lämpöä. Täysikasvuiset kuusimetsät ovatkin pienoisilmastoltaan viileitä ja hämäriä.

Puiden luontainen kilpailu valosta tekee täysin luonnontilaisista metsistä tiheitä ja suosii vain tiettyjä uhanalaisia lajeja.

Metsikön luontainen kehitys johtaa latvuksen sulkeutumiseen.

Metsäteollisuus kaipaa puukauppaan vauhtia

Metsäteollisuus ry ei ole vakuuttunut puun riittävyydestä. Järjestö vaatii puukauppaan rakenteellisia uudistuksia.

Puukauppa on käynyt viime vuosina selvästi aiempaa tasaisemmin.

Tänä vuonna Metsäteollisuus ry:n jäsenten puunostot ovat olleet 5 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

Viime viikolla Metsäteollisuus ry:n jäsenten ostot nousivat yli 770 000 kuutioon. Puukauppa on siten tavoittanut hyvän syysvauhdin.

Tukin ostot olivat tammi-elokuussa 7,6 ja kuitupuun 9,9 miljoonaa kuutiota.

Mänty- ja kuusitukista maksettiin elokuussa 54–55 euroa kuutiolta, mutta hinta vaihteli alueittain ja hakkuutavoittain 44 ja 57 euron välillä. Koivutukin keskihinta oli 42 euroa kuutiolta ja vaihteluväli 36–44 euroa.

Metsäteollisuuden mukaan tukin kantohinnat olivat kestämättömän korkeat vientihintoihin verrattuna. Heikko kilpailukyky ja varastojen kasvu on pakottanut sahat jarruttamaan tuotantoaan.

Kuitupuusta teollisuus maksoi elokuussa keskimäärin 16–17 euroa kuutiolta. Leimikoittain kantohinta vaihteli 10 ja 19 euron välillä.

Puun tarve kovassa kasvussa

”Metsäteollisuuden investoinnit lisäävät puun kysyntää lähivuosina yli viidenneksellä. Se haastaa kotimaisen puun tarjontaa”, sanoo Metsäteollisuuden metsäjohtaja **Tomi Salo**.

Salo muistuttaa, että tällä hetkellä suuri osa suomalaisesta puusta on aktiivisen tarjonnan ulkopuolella ja metsät jäävät hyödyntämättä.

”Näiden metsien saaminen hyvän metsänhoidon piiriin on jatkossa ratkaisevan tärkeää. Puun kysynnän kasvaessa myös tarjonnan on oltava hyvin ennakoitavaa ja tasaista.”

Metsäteollisuus odottaa hallituksen Puu liikkeelle -kärkihankkeesta kokonaisuutta, joka aidosti lisää puun tarjontaa ja parantaa metsänomistuksen rakenteita.

Kysyntä luo tarjontaa

Metsänomistajien näkemys puukaupan kasvumahdollisuuksista on toinen. Metsänomistajien mukaan puukaupan ongelmana on kysynnän vähyys.

”Puun aito kysyntä luo tarjontaa. Tälläkin hetkellä puun kysyntä vaihtelee suuresti ja osassa maassa se on vaimeaa. Etenkin kuitupuuta näyttää olevan varastossa, mutta myös tukin kysyntä on kaksijakoista”, sanoo MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tiirola**.

Tiirolan mukaan valtio luo edellytyksiä, että kotimaisen puun käyttöä voidaan nostaa 15 miljoonalla kuutiolla. Tulossa on metsätilojen sukupolven vaihdoksen huojennus, jota metsänomistajat ovat odottaneet pitkään. Se pistää puuta liikkeelle.

Myös metsävaratiedon käytön tehostamista suunnitellaan ja puukauppaan haetaan uusia malleja, kuten sähköistä puukauppaa. Tiirolan mukaan niiden toteutuksessa vastuu jää metsäalan toimijoille.

”Puukaupassa metsäteollisuus voisi esimerkiksi keskittyä puun tehdashinnan seuraamiseen sen sijaan, että se miettii kuka puut ostaa ja toimittaa tehtaalle.”

JARMO PALOKALLIO

Kantohinnat hakkuutavoittain viikko 36/2015

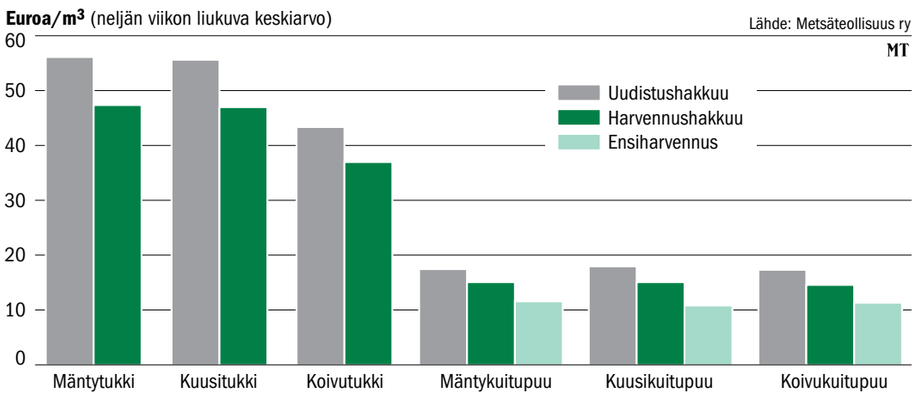

Metsäteollisuuden investoinnit lisäävät puun kysyntää lähivuosina yli viidenneksellä. Se haastaa kotimaisen puun tarjonnan.

TOMI SALO

Juha S. Niemelä MMM:n luonnonvaraosaston johtoon

Keski-Suomen elykeskuksen ylijohtaja **Juha S. Niemelä** nimitetään maa- ja metsätalousministeriön (MMM) luonnonvaraosaston johtoon. Nimityksen vahvistaa valtioneuvosto.

Niemelä on koulutukseltaan metsänhoitaja, minkä jälkeen hän on väitellyt tohtoriksi. Niemelä kuvaa itseään kuuntelevaksi muutosjohtajaksi.

”Meneillään oleva hallinnon virtaviivaistaminen sopii minulle hyvin”, Niemelä kertoo.

Luonnonvaraosaston ylijohtaja johtaa Suomen metsäpolitiikkaa. Parhaillaan valmistelussa on muun muassa Metsähallituksen metsätalouden yhtiöittäminen. Se on jakanut mielipiteitä. Esimerkiksi sosiaalidemokraatit ovat vastustaneet hanketta.

Juha S. Niemelä johtaa Keski-Suomen elykeskusta.

Niemelä ottaa viran vastaan lokakuun puolivälissä. Hänen edeltäjänsä metsänhoitaja **Juha Ojala** siirtyi Työtehoseuran toimitusjohtajaksi.

Virkaan oli 22 hakijaa, joista kansliapäällikkö **Jaana Husu-Kallio** haastatteli yhdeksän.

JARMO PALOKALLIO

Woodprime hakeutui konkurssiin

Kouvolan Voikkaalla puuelementtejä valmistava Woodprime on hakeutunut konkurssiin.

Yritys ehti toimia kolme vuotta UPM:n entisen paperitehtaan tiloissa. Se ei noussut missään vaiheessa voitolliseksi.

Suurimmat velkojat ovat UPM ja Nordea. Yhtiö työllisti 12 työntekijää.

Woodprimen suurin omistaja on Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra. Muita omistajia ovat Finnvera, Rasto Oy, MTK, Puuliitto ja **Ari Martonen**.

MTK sijoitti Woodprimeen yhteensä noin 420 000 euroa, kertoo talousjohtaja **Heikki Laurinen**.

”Yrityksellä oli hyvä liiketoimintaidea. Näimme tärkeäksi, että puulla on monipuolisia käyttökohteita. Valitettavasti yritys ei saanut riittävästi tuulta siipiensä alle”, Laurinen harmittelee.

HENRIK SCHÄFER

METSÄNOMISTAJA -jättinumero 23.9.2015

Jätti-painos yli 300 000 kpl

Aiheina mm.:
- Moottorisahakauppa
- Puukauppa
- Syksyn metsänhoitotyöt
- Kiinteistökauppa
- Metsästys

Teemanumeron painos on yli 300 000 kpl.
Tilaajien lisäksi sen saavat lähes kaikki suomalaiset metsänomistajat.

Hyödynnä suositun teeman huomioarvo ja ole mukana omalla ilmoituksellasi!

Soita heti 020 413 2321 ja varmista näkyvyytesi!

Aineistopäivä 17.9.2015
Aineistot sähköpostilla:
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

www.maaseuduntulevaisuus.fi 336.000 lukijaa (KMT 2014)

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti